

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning:

Det foreliggende forslag er en ændring af landstingslov nr. 11 af 30. oktober 1998 om Grønlands inddeling i landsdele og kommuner (med senere ændringer ltl. 6/2000 og ltl. 11/2003).

Baggrunden for nærværende lovforslag beror på et ønske om en reform af hele den offentlige sektor som foreslået i Selvstyrekommissionens betænkning (2003) og som et led i selvstyreprocessen. I forlængelse af Selvstyrekommissionens betænkning nedsatte Landsstyret i 2003 et Strukturudvalg som skulle tilvejebringe en teknisk og faglig analyse, der skulle danne baggrund for beslutningsgrundlaget for ændringerne af opgaveløsningen i hele den offentlige sektor. Lovforslaget viderefører den tidligere landstingslovs § 1 om Grønlands inddeling i landsdele af hensyn til de regelsæt, hvori disse definitioner fortsat optræder.

2. Lovforslagets baggrund:

I 2006 fremkom Strukturudvalget med en betænkning som redegjorde for det politiske beslutningsgrundlag for ændringerne af rammerne i den offentlige sektor, herunder udlægning af opgaver fra Hjemmestyret til fire nye storkommuner. Strukturudvalget fremkom med forslag til, hvilke geografiske og befolkningsmæssige kriterier, herunder hvilke kommunestørrelser, der burde lægges til grund i en fremtidig kommunestruktur.

I forlængelse heraf blev Betænkning vedrørende en strukturreform af den offentlige sektor forelagt af Landsstyreformanden for Landstinget til debat (FM2006/15), hvorunder det blev besluttet at Landsstyret arbejdede videre med reformen af den offentlige sektor.

Ved EM 2006 blev Landsstyret pålagt at fremlægge beslutningsforslag til FM2007 med henblik på, at sammenlægge 18 kommuner til 4 storkommuner.

Efter høringsrunde af beslutningsforslaget i kommunerne vedtog Landstinget under EM 2007, sammensætningen af de kommende fire storkommuner samt hvorledes grænsedragningen skulle fastlægges i henhold til kommunernes egne ønsker. For Sydkommunens vedkommende blev spørgsmålet om grænsedragningen berørt i

Landstinget og i en efterfølgende Udvalgsberetning (FM 2007/26) med ønske om en yderligere udvidelse af Sydkommunens grænser mod nord. (Se kortbilag). Det er på denne baggrund lov om kommunal inddeling hermed ændres.

3. Lovforslagets hovedpunkter:

Lovforslaget indeholder ændringsforslag til Landstingslov nr. 11 af 30. oktober 1998 om Grønlands inddeling i landsdele og kommuner (med senere ændringer ltl. 6/2000 og ltl. 11/2003).

Det nuværende lovforslags hovedindhold omfatter ændringer i lov om den kommunale inddeling fra 18 kommuner til 4 storkommuner med de heraf ændrede grænsedragninger. Samtidig ophæves de tidligere kommunale grænsedragninger som opdelte landet i 18 mindre kommuner.

Lov om kommunal inddeling lovfæster i § 2 Landstingets beslutning om, at de fremtidige kommuner for fremtiden (pr. 1. januar 2009) består af 4 nye storkommuner:

Nord: Qaanaaq, Upernavik, Uummannaq, Ilulissat, Qeqertarsuaq, Qasigiannquit, Aasiaat og Kangaatsiaq. Nye navn er Qaasuitsup Kommunua.

Midt: Sisimiut og Maniisq. Nye navn er Qeqqata kommunua

Øst/Vest: Nuuk, Paamiut, Ivituut, Ittoqqortoormiit og Ammassalik. Nye navn er Kommuneqarfik Sermersooq

Syd: Qaqortoq, Narsaq og Nanortalik. Nye navn er Kommune Kujalleq

I henhold til særlovens § 16 har overgangsudvalgene indstillet 4 nye navne og kommunevåben. Kommunernes nye navne og kommunevåben fremgår af bilag til nærværende lov.

Såvel Landsstyre som Landsting har valgt at følge overgangsudvalgenes ønsker ved vedtagelsen af loven.

3.1. Sydkommunen. Kommune Kujalleq.

Det hidtidige arbejde med strukturreformen har taget udgangspunkt i uændret grænsedragning mellem Sydkommunen og Øst/Vestkommunen som skitseret på side 3 i Landsstyrets beretning: "*Status på strukturreforarbejdet –Foråret 2007*".

I forbindelse med udarbejdelsen af nærværende lovudkast blev det under Landstingsdebatten (FM 2007/26) om strukturreformen foreslået, at kommunegrænsen i Sydkommunen blev strakt længere mod nord til Timmiarmiut således at Sydkommunen blev udvidet arealmæssigt.

I forlængelse heraf afgav Landstingets Midlertidige Udvalg vedrørende Strukturreformen en Beretning til forslaget 2. behandling, hvoraf det fremgik at: *"det vil være relevant at se på den nærmere afgrænsning af kommunerne, og herunder også overveje hvorvidt Sydkommunens relativt beskedne areal og indbyggerantal kan forøges som led heri."* og ...*"Landsstyret har tilkendegivet, at kommunernes ønsker vedrørende den nærmere afgrænsning bør behandles i forbindelse med en kommende ændring af Landstingslov om Grønlands inddeling i landsdele og kommuner. Det er Strukturreformudvalgets forventning af dette vil ske....."*

Det fremgår endvidere af Landsstyrets oplysninger i sagen, at: *"De 3 syd kommuner (Nanortalik, Qaqortoq og Narsaq) ønsker at indlede forhandlinger med Ammassalik kommune og Landsstyret om at ændre kommunegrænsen i Østgrønland, således at grænsen når op til Timmiarmiut"*.

På denne baggrund anbefalede Landsstyret en udvidelse grænsedragningen i Sydkommunen fra det nordøstligste hjørne ved Narsaq og til Timmiarmiut jf. bestemmelsens ordlyd i § 2, stk. 1 i overensstemmelse Landstingets og Udvalgets ønsker. I forbindelse med høringsrunden har Landsstyret afventet overgangsudvalgets stillingtagen til spørgsmålet om grænsedragningen samt afventet en tilkendegivelse af, hvad de andre kommuner har ment i spørgsmålet om Sydkommunens ændrede grænsedragning jf.punkt 10 om høring.

3.2. Undtagelser til lovforslaget om kommunal inddeling

Nationalparken og Pitufik (Thule Air base) er undtaget fra lov om kommunal inddeling. Pitufik er undtaget af sikkerhedshensyn i henhold til traktat af 27. april 1951 om forsvaret af Grønland.

Nationalparken anses for et nationalt anliggende og er derfor holdt udenfor nærværende lovs grænsedragning ved etablering af storkommunerne. Nationalparken administreres derfor ikke af kommunerne selv, men af Departementet for Infrastruktur og Miljø og det er hertil borgerne skal rette henvendelse vedr. ansøgninger,

Asiaq har foretaget kortlægning af dragningen for de nuværende kommunale grænser i Grønland, således at de geografiske grænser følger ordlyden af Landstingslov nr. 11 af 30. oktober 1998 med senere ændringer i Landstingslov nr. 2 af 15. april 2003, hvortil kommer noteveksling mellem udenrigsministeren og USA's ambassadør i 2003.

Kort- og Matrikelstyrelsen samt Miljøministeriet har i deres eksisterende kortværk tidligere kortlagt grænserne, imidlertid er der siden sket ændringer i inddelingen, hvorfor en justering og præcisering i forhold til gældende landstingslove har været nødvendig.

Kortlægningen er foretaget digitalt med anvendelsen af Geografisk Informations System og Kort- og Matrikelstyrelsens digitale kortværk.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Der henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslag om strukturreformen under punkt 4.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Miljø- og naturmæssige konsekvenser:

Forslaget forventes ikke at have nogen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgeren:

Nationalparken og Pitufik er undtaget fra lov om kommunal inddeling. Pitufik er undtaget af sikkerhedshensyn ved international konvention og Nationalparken anses for et nationalt anliggende og er undtaget af disse grunde. Departementet for Infrastruktur og Miljø forvalter Nationalparken og borgerne skal rette henvendelse hertil vedrørende ansøgninger, forespørgsler, forskningstilladelser mv.

8. Evt. andre væsentlige konsekvenser:

Forslaget har ingen andre væsentlige konsekvenser.

9. Forholdet til Rigsfællesskabet eller selvstyre:

Lovforslaget har indirekte konsekvens i forholdet til Rigsfællesskabet idet lovændingen om opdeling af Grønland i fire storkommuner er et led i rækken af tiltag frem mod Selvstyre i Grønland jfr. Selvstyrekommissionens anbefalinger i betænkning af 2003 og Strukturudvalgets betænkning i 2006.

10. Høring af myndigheder og organisationer:

Lovforslaget har været i høring med en 6 ugers frist hos KANUKOKA, kommunerne, DIM, DFFL, Råstofdirektoratet, Asiaq og biskoppen med høringsfrist til torsdag den 1. juli 2008.

Overgangsudvalget i Midtkommunen ønsker under henvisning til § 2, stk. 3, at man følger det fremlagte lovforslag, således at det nuværende areal for Sisimiut og Maniitsoq kommuner i fremtiden udgør Midtkommunen.

I høringssvaret fra overgangsudvalget for Nordkommunen foreslås det under henvisning til § 2, stk. 4, at hele Nordre Strømfjordsområdet. Nassuttooqområdet medtages i Nordkommunen.

I Øst/Vest-kommunens høringssvar er det Overgangsudvalgets anbefaling, at den oprindelige grænsedragning mod syd fastholdes og endvidere et ønske om en ændret grænsedragning mod nord mod Atammik. Dette er ikke imødekommet.

Kommunalbestyrelsen i Ittoqqortoormiit Kommune foreslår, at Øst/Vest-kommunens grænse mod nord mod Nationalparken flyttes således, at den går øst om Traill og Geographica øer, nordpå til Kejser Frantz Josephs Fjord, til bunden af Geolog Fjord og herfra stik vest til grænsen for Nordkommunen. (Jf. vedlagte kortbilag). Nationalparken er dog undtaget grænsedragningen jf. ovennævnte undtagelse under 3.2.

Sydkommunen kan tilslutte sig den nye udvidelse ved grænsedragningen i øst nord for øen Timmiarmiut, men ønsker at grænsen på Vestkysten skal trækkes fra Sermiligaarsuk således at Arsuk omfattes af Sydkommunen. I forbindelse med høring af kommunernes ønsker om tilhørsforhold til de kommende storkommuner inden 31.12 2006, ønskede hverken kommunalbestyrelsen i Paamiut eller bygdebestyrelsen i Arsuk at tilslutte sig Sydkommunen. Dette blev taget til efterretning og indgår derfor ikke i nærværende lovforslag.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1

Forslaget viderefører den tidligere landstingslovs bestemmelse om Grønlands inddeling i landsdele, idet begreberne Nordgrønland, Vestgrønland og Østgrønland fortsat optræder i forskellige regelsæt med disse betegnelser. Der er derfor stadig behov for en afgrænsning af landsdelene i henhold til denne bestemmelse.

Til § 2

Lov om kommunal inddeling i fire storkommuner er et led i en politisk proces om indførelse af Grønlandsk selvstyre (Jf. Betænkning fra selvstyrekommissionen 2003 og Strukturudvalget 2006). De 4 overgangsudvalg for kommunerne har i høringssvarene tilkendegivet deres holdninger til de nye grænsedragninger jf. under pkt. 10 om høring.

Til § 3

Afgrænsningen af selve kommunegrænserne er foretaget i samarbejde med Asiaq. Kortene over grænserne er udarbejdet ud fra Landstingets love på baggrund af Kort- og Matrikelstyrelsens digitale kort over Grønland. I forhold til tidligere kortlægning har det nu været muligt nøjere at præcisere grænsernes geografiske forløb ud fra lovmaterialet samt at præcisere ændringerne omkring Kangerlussuaq lufthavn samt materialet vedrørende Pituffik. Kortene er vedlagt som bilag.

Til § 4

Grænserne mod havet afgrænses af de såkaldte basislinjer. Basislinjerne er gældende i henhold til United Nations Bulletin no. 56, Law of the Sea.

Til § 5

4. Udenfor kommuneinddelingen holdes:

1) Pituffik (Thule Air base) i henhold til traktat af 27. april 1951 om forsvaret af Grønland.

2) Nationalparken i Nordøstgrønland, hvis grænser fremgår af landstingslov nr. 15 af 9. november 1988 om ændring af landstingslov om naturfredning i Grønland sammenholdt med Nationalparkbekendtgørelsen nr.7 af 17. juni 1992. Nationalparken betragtes som et nationalt anliggende, hvorfor den ikke kan administreres af kommunerne og derfor er holdt udenfor nærværende lovs grænsedragning ved etablering af storkommunerne. Den fremtidige forvaltning af Nationalparken blev senest debateret af Nuuk Kommune i Sermitsiaq i en artikel af 15. september 2006 med gensvar fra Landsstyret.

Til § 6

Landstyret kan i konkrete tilfælde fastsætte de nærmere retningslinier for grænsedragninger, herunder for grænsedragninger i forbindelse med koncessionsområder i henhold til Lov om Mineralske Råstoffer.

§ 7

Ændringer af den enkelte kommunes navn og byvåben skal i henhold til § 16, stk. 2 i landstingslov nr. 14 af 19. november 2007 besluttet af overgangsudvalget senest inden den 1. august 2008. Dette er fremgået af de enkelte høringsbreve udsendt fra Landsstyret til kommunerne. Det er således overgangsudvalgene der har indstillet

navne og kommunevåben til de 4 nye storkommuner og såvel Landsstyret som Landstinget har valgt at følge overgangsudvalgenes indstillinger herom.

Af lovens forarbejder fremgår det, at navn og byvåben fastsættes ved landstingslov, men Landsstyret finder ingen uoverensstemmelse mellem lovforslaget og lovens bemærkninger i forbindelse med denne overgangsordning.

Til § 8

Lovændringen forudsættes at træde i kraft fra 1. januar 2009.